

# SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Štampa vsak teden in velja za potrebno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za četrt leta 2 K. — Narodna za Maribor 2 K, za druga krajša mesta 1 K. — List se dostavlja do odpisa. — Uredništvo: Slovenski Gospodar, Maribor. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Orodništvo: Korotka cesta št. 5. — Izhodni se ne vrata. — Uporabno: Slovenski Gospodar, Maribor. — Na izdajo se plačuje od enotnega posiljenca na enkrat 48 v., ali kar je leto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 36 v. Za večkratno ogledno posiljenje plačajo v enotni, 1 kvadratni centimeter prostora stane 10 v. — Izdaja se opremljena do tiste opreme. — Menjava rednega naročnika se potrdi pravo.

## Ali nas izkušajo?

Na mirovni konferenci v Parizu se vedno pri-  
čno kujejo „mir“, toda do zaključka ne morejo priti.  
Med tem, ko je bil Wilson odsoten, sklenila sta Ita-  
lija in Francija skrivno pogodbo, po kateri bi dobi-  
la Italija vse, kar si požel, Francija pa Sirijo. In  
res, te dni je dospela iz Švice nič kaj vesela vest,  
da je deseterica mož, ki odloča o usodi Evrope, iz-  
polnila vse želje Italije. Jugoslavijo pa oropala naj-  
lepših krajev, v katerih prebiva najboljša in najza-  
vednejša slovensko ljudstvo.

Skoraj se nam hoče dozdevati, da je ta vest le  
samo poizkus Italije, spoznati, kakšno bi bilo razpo-  
loženje v teh krajih, če bi se uresničile italijanske  
zahteve. Kajti, da bi sporazum te pristno slovenske  
kraje prisodil Italiji, se nam zdi skoraj neverjetno.  
Če je torej, kakor domnevamo, Italija hotela s to vz-  
nemirajočo vestjo samo poizkusiti našo potrpežli-  
vost in naše razpoloženje, potem moramo priznati,  
da smo to izkušnjo prestali izvrstno. Komaj so se  
namreč v soboto večer, oziroma nedeljo predpoldne,  
raznesle te vesti po naših krajih, že so se povsod  
začele zbirati ogromne ljudske množice k protestnim  
zborovanjem. Tako nam poročajo iz Zagreba, da je  
zagrebški list „Narodna Politika“ v posebni izdaji  
sporočil prebivalstvu, da so Gorica, Trst in Istra iz-  
gubljeni. Posebna izdaja je bila v mnogo tisoč izvo-  
dih takoj razprodana. Ljudje so se pričeli zbirati po  
ulicah in so razpravljali o tem poročilu. Zvečer so  
nastale v Zagrebu velike demonstracije, katerih so  
se udeležili posebno visokošolci in delavci. Demon-  
strantje so preglašili nedeljo za dan narodne žalosti,  
gledališča in kavarne so zaprli in razobesili črne  
zastave. Isto se je godilo v Ljubljani, ki je bila v  
nedeljo vsa v črnih zastavah.

Tudi v Mariboru se je vršilo v nedeljo zvečer  
velikansko protestno zborovanje. Velika in mala dvo-  
rana ter galerija Narodnega doma: vse je bilo na-  
tlačeno polno ogorčenega občinstva, ki je glasno pa-  
dostojno protestiralo proti italijanskim nakanam. Na  
shodu so govorili: dr. Koderman, poverjenik dr. K.  
Verstovšek, član narodnega predstavništva profesor  
Voglar, general Maister, nadporočnik dr. Cigoj in  
en srbski častnik. Vsi so povdarjali v svojih govo-  
rih, da ne bomo biti več sužnji, temveč svobodni go-  
spodarji na lastni zemlji.

Vzemimo pa slučaj, da so te vesti popolnoma  
resnične in gotove — do danes uradno še niso potr-  
jene — potem pa povemo javno celemu svetu, da ta-  
kšnega „miru“ naši zastopniki v Parizu nikdar pod-  
pisati ne morejo in ne smejo. Svoje lastne smrtno ob-  
sodbe vendar noben pameten človek podpisati ne mo-  
re. Smo se skoraj v tisočletnem boju borili proti o-  
holemu Nemcu in Madžaru, ki sta nas hotela spravi-  
viti pod svojo oblast, borili se bomo tudi proti zem-  
ljelačnemu Italijanu tako dolgo, da bomo združeni  
vsi Jugoslovani v svoji lastni, svobodni državi; no-  
bena slovenska vas ne sme manjkati.

Takšno, gospodje tamkaj v Parizu, takšno je  
naše razpoloženje! Za svojo domačo grudo, ki jo  
nad vse ljubimo, smo pripravljeni dati življenje, za  
svobodo, po kateri smo koprnili, radi umremo, samo  
da ne bomo več sužnji. Ako res hočete dati svetu  
trajen mir, po katerem vsi želimo in ga že težko pri-  
šakujemo, potem morate poslušati tudi glas malih  
narodov, morate biti pravični, sicer vaš „mir“ odlo-  
žno odklanjamo.

## Državni in deželni živinozdravniki.

Izobrazba kmetijskega prebivalstva je pred voj-  
ne prav lepo napredovala. Naši kmetje so se zani-  
mali za strokovno izobrazbo, pošiljali so svoje sine-  
re in hčerke v kmetijske in gospodinske šole ter si  
na ta način prizadevali, da bi njihovi nasledniki bi-  
li ne le praktični, temveč tudi strokovno izobraženi  
kmetovalci. Vojska je sicer to izobrazbo nekoliko za-  
vrnila, a prepričani smo, da se bo sedaj, ko nastopijo  
zopet normalne razmere, z vso vnemo nadaljevala.  
Med drugimi so se naši kmetje prav živo zani-

mali tudi za napredek živinoreje. Poln hlev lepe ži-  
vine, to je bil ponos vsakega gospodarja. Da pa os-  
tane živina lepa in zdrava, je pred vsem potrebno u-  
mno negovanje, potrebna je tudi zdravniška pomoč.  
Dočim so kmetje v prejšnjih časih le redkokadaž kli-  
cali živinozdravnika na pomoč — rabili so večinoma  
le domača zdravila — so se zadnja leta vedno bolj in  
bolj zatekali k živinozdravnikom ter iskali tamkaj si  
pomoči in nasvetov.

Število živinozdravnikov pa je v naših krajih  
še bolj neznanost in zato posameznim določen preve-  
lik delokrog. Odtod pa tudi izvira, da je, posebno v  
sedanjih časih, živinozdravniška pomoč silno draga.  
Dobro vemo, da se je v zadnjem času vse podražilo,  
vemo, da morajo tudi živinozdravniki živeti, a ven-  
dar morajo biti povsod gotove meje. Kmetje nam to-  
žijo, da je treba tupatam za zdravniško pomoč pla-  
čati skoraj toliko, kakor je živinca vredno. Da se v  
takih razmerah kmetstvo prebivalstvo ne bo več upa-  
lo klicati zdravnika — tudi v največji sili ne — na  
pomoč, se umljivo, a s tem pa preti živinoreji velika  
škoda.

Naše vlado čaka važna naloga, da naredi v  
tem oziru red. Nastavi naj povsod dobro plačane dr-  
žavne, oziroma deželne živinozdravnike in naj uredi  
zdravniško takso. Le na ta način je pričakovati, da  
bo začela živinoreja, ki je v nekaterih krajih za na-  
šega kmeta edini vir dohodkov, zopet napredovati in  
prosperati.

## Preskrba s petrolejem.

Meseca januarja t. l. je stlenila Narodna vlada  
v Ljubljani s centralo Avstrijske družbe za promet  
s petrolejem, katera ima v slovenskem Štajersku več  
svojih podružnic, skiep za dobavo mesečno naj-  
manj 60 vagonov petroleja, kar bi za silo zado-  
stovalo za celo slovensko ozemlje. Ob enem je  
pooblastila vlada disponenta te družbe, da jo za-  
stopa pri poljskih in drugih meredajnih oblastih  
glede izvoznega, oziroma prevoznega dovoljenja za  
petrolej, bencin, mazilno olje, sveče itd. Dotični  
pooblaščenec je bil dyakrat na Dunaju, moral se  
je pa vsakokrat vrniti, ker je bilo vsako potovanje  
skozi črno slovaško v poljsko državo popolnoma  
nemogoče. Omeniti je, da zahteva poljska vlada za  
izdajanje izvoznega dovoljenja za to blago gotove  
kompenzacije v živih, tovarniških izdelkih itd.,  
vsi česar se brez tozadevnih pogajanj na licu  
mesta ničesar doseči se da.

V pomirjenju nezadovoljstev naj služi dejstvo,  
da tudi nemško avstrijska država ni prejela doslej  
iz Galicije niti kaplje petroleja, ker je ves blagovni  
promet iz Galicije vsled neprestanih nemirov in  
bojev med Poljaki in Čehi na jedni, ter Poljaki in  
Ukrajinci na drugi strani že od novembra 1918  
popolnoma prekinjen in bi nam do sedaj tudi to-  
zadevne pogodbe ne bile mnogo koristile.

Veseli bedimo, da se bližajo dolgi dnevi. Ko  
pride jesen, bo tudi luči dovoj, ker po sklenjenem  
miru se bodo odprle meje tudi temu blagu, kate-  
rega je v Galiciji ogromne množine nakopičenega.

## Kdo se zanima za gnojila?

Čitateljem našega lista gotovo ne bo znano,  
da kopljejo na Nemškem Štajerskem v veliki jami  
neko gnojilo, ki je ostanek davnih časov.

To gnojilo je zaradi tega toliko važnosti, ker  
vsebuje fosforjevo kislino in dušik, snovi torej, ki  
ste neobhodno potrebni našemu rastlinstvu in ka-  
teri poleg kalija sedaj naše kmetijstvo silno po-  
greša.

Kako je nastalo to gnojilo?

V suhih jamah se je nabralo veliko odpadkov  
tičev in drugih živali. Ti odpadki so strelneli.

Na sličen način je nastal tudi gvan na raz-  
nih krajih sveta, kjer nikoli ne dežuje in kjer je  
velikanska množina endotnih živali nagromadila  
toliko odpadkov, da tverijo debele plasti. Te stro-  
hnele odpadke se izvažajo v Evropo, ker so izvrstno  
drago gnojilo.

Ker pa naše kmetijstvo rabi nujno takih gno-  
jil, ki se za sedaj ne morejo uvoziti iz tuzemstva,  
bi bile umestno, da bi se ozrli po naši ozi do-  
movini, ali ne bi imeli mi takih jam in duplin  
v nas.

Vodstvo kmetijsko kemičnega preiskusovališča  
v Mariboru prosi občinstvo, da bi mu naznačilo  
kraje, kjer se nahaja kaka zapuščena jama. Tako  
se bo sestavil kataster takih jam in morda se  
posreči najti kako primerno jamo, špiljo ali du-  
pljino, ki bo nev vir dohodkov za naše kmetijstvo.

Vsa navodila in vse preiskave preskrbuje v tej  
zadevi vodstvo brezplačno. Samo ob sebi umerno  
je, da bo dobil za trud tisti, ki bo pokazal zavodu  
pravo sled, primerno nagrado.

## Posojilnicam.

Pristaši dr. Susteršiča so leta 1917 v Ljublja-  
ni ustanovili novo združno zvezo pod imenom „Za-  
družna centrala“ in so z veliko agitacijo pridobili  
precejšnje število posojilnic in drugih zadrug na  
Kranjskem, ki so bile prej članice „Zadružne Zve-  
ze“ v Ljubljani. Hoteli so „Zadružni Zvezi“ odtrgati  
vse kranjske članice, a se jim ni posrečilo. Z razni-  
mi obljubami so zvalili od „Zadružne Zveze“ ravna-  
telja, tri revizorje in enega uradnika, kar je bil za  
„Zadružno Zvezo“ v času vojne hud udarec. Z ozi-  
rom na te razmere je vladalo jako napeto razmerje  
med obema zvezama, vsaka je hodila svojo pot, imeli  
nista niti najmanjših poslovnih stikov, vsaka imela  
je svojo denarno centralo, Zadružna centrala je sa-  
ma vršila blagovni promet, Zadružna zveza, kateri  
pripadajo štajerske članice, ni nikdar vršila blago-  
vnega prometa.

To pojasnilo damo našim članicam, ker je nek  
trgovec v Slovenskih goricah prinesel iz Ljubljane  
vest, da baje preti Zadružni centrali velika izguba,  
ter trdi, da bo tudi Zadružna Zveza veliko izgubila.  
Nujno svetujemo dotičnemu trgovcu, da se informira  
pri trgovski zbornici v Ljubljani, kjer bo izvedel, da  
je Zadružna centrala konkurenčno podjetje Zadruž-  
ne Zveze, da ni imela Zadružna Zveza nobenih kup-  
čij skupno z Zadružno centralo in da ne more prav  
ničesar izgubiti.

Zadružna Zveza v Ljubljani (oddelek za Štajersko v  
Mariboru.)

## Lan in konoplja.

(Napisal kmetški sin z Dravskega polja.)

„Špula“ sukanca stane — 36 K. To je skoraj  
strašno, kajti ista je stala pred vojno 24 v. Cena  
krompirja je bila med vojno 4—5 K, danes je 20 K.  
Zdaj pa primerjajte, ljudje božji, razmerje med špu-  
lo sukanca in med centom krompirja. 100 kg krom-  
pirja stane potemtakem 16 K manj kot 1 špula sukan-  
ca. Tako torej stoji stvar!

Ne trdimo, da niso opravičene cene za suka-  
nec. 36 K je dandanes 36 krajcarjev. Sukanec ne ra-  
ste vsako leto novi, ker se porabljajo dandanes veči-  
noma le še množine, ki smo jih pred vojno dobili iz  
inozemstva.

Ako prideš v mestu v prodajalno kupovat kako  
blago, je prvo vprašanje, če imaš kaj za med zobe.  
Če nimaš, potem tudi prodajalec „nima.“ Niti vžiga-  
lic ne dobiš, če prideš prazen. Umerno je, da kak  
dninar brez lastnega zemljišča ne more potemtakem  
kupiti niti metra platna.



**Zakaj zahtevajo prodajalci živila? Člančane** je pač tako. Pred vojno smo dobivali iz inozemstva velike množine živil, večinoma vso obleko, meso, živilo in surovine itd. Sedaj pa smo le samo na se navezani ter moramo le od tega živeti, kar nam pač daje domačija. Iz Amerike smo dobivali surovine, a sedaj je „meja“ zaprta; v posebno veliki množini pa smo dobivali tkanin, ki pri nas ne rastejo. Zdaj trgamo le še platno, ki smo ga dobili pred svetovno vojno. Ljudje vedno trgajo in vedno kupujejo, zaloge v prodajalnah pa se vedno bolj nižajo in zgodilo se bo, če ne bo kmalu miru in si ne bomo sami znali pomagati, da bomo igrali ulogo Adama, ki se je skrivaj po raj.

Mo vedo tudi prodajalci in tudi to vedo, da, ko ne bo zadnje reči več v prodajalni (vsega že zmanjkuje), bodo morali iti s trebuhom za kruhom. In zato pa svoje blago le zamenjujejo, blago za blago, za denar pa dajo le malo ali pa nič. Blago se bo porabilo. M resnici bi morali hoditi potem nagaj, ko bi si ne znali in ne mogli pomagati sami. Samopomoč nam je edina rešitev. Ni drugega sredstva, kakor da po vzgledu naših pračedov začnemo sami pridelovati — platno iz lanu in konoplje.

Po nekaterih krajih je to še vedno v navadi; drugod so pa ljudje to pozabili in opustili. Pozabili so prestiti, tretji itd., še saditi ga ponekod ne znajo. Treba se nam bo na novo učiti; kar pa menda ne bo pretežavno, ker to ni toliko umetnost. Preskrbimo si seme ter začnimo takoj pomladi s to novo kmetijsko panogo. Na tujo pomoč se še zdaj ne smemo zveliko zanašati.

## Razne politične vesti.

**Dr. Korošec pri regentu Aleksandru.** V soboto se je regent Aleksander vrnil v Beograd. Zvečer ob 7. uri je sprejel v posebni avdijenci podpredsednika ministrskega sveta dr. Korošca. Nekoliko poprej je pa sprejel predsedstvo narodnega predstavništva dr. Pavloviča, dr. Ribara ter Slovenca dr. Jankoviča, ki mu je izrazilo prošnje za slovesno otvoritev seje narodnega predstavništva za nedeljo dne 16. marca. Ob priliki regentove vožnje iz krajevega dvorca v predstavništvo je delalo regentu spalir mnogobrojno vojaštvo z godbami na čelu. Godbe so igrale srbske, hrvatske in slovenske pesmi.

**Zapisnega poslancev Narodnega predstavništva.** V četrtek, dne 13. marca, se je vršila v Beogradu slovesna zapisnega poslancev Narodnega predstavništva. Poslanci so bili zapriseženi v treh skupinah, ločenih po veroizpovedanju. Katoliške poslance je zaprisegel na priprosti način beograjski katoliški župnik Wagner, pravoslavne Proto Božić, muslimanske pa muslimanski hodža Zekerija.

**Najzanimivejša seja Narodnega predstavništva.** Najzanimivejša in najživahnejša seja Narodnega predstavništva je bila ona dne 13. marca, ko se je zbornični predsednik spominjal naših zasedenih ozemelj in mest Celovca, Gorice, Trsta in Reke ter zahteval njih priklonitev k Jugoslaviji. Vihar ploskanja in živijo-klicev je začel po dvorani, ko je predsednik zaklical: „Živel jugoslovanski Trst, Gorica, Celovec, Reka! Izgubiti ne smemo ne ene slovenske vasice in ne pеди slovenske zemlje!“ Vsa zbornica je izrazila neomažno voljo, ohraniti vse naše jugoslovansko ozemlje neokrnjeno. Ta seja je bila med ysemi dosedanjimi najzanimivejša.

**Slovesna otvoritev Narodnega predstavništva.** V nedeljo dne 16. marca predpoldne je bila v Beogradu slovesna otvoritev Narodnega predstavništva. Regent Aleksander je prebral prestolni govor, v katerem je slovesno naglašal državno edinstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev ter odločno voljo našega naroda, da dobi vse ozemlje, na katerem biva.

**Interpelacije slovenskih poslancev.** V seji Narodnega predstavništva dne 12. in dne 13. marca je podal dr. Hohnjec interpelacijo glede izzivajočega bivanja laške vojaške komisije v Mariboru (interpelacijo priobčimo na drugem mestu) ter interpelacijo koroškega poslanca Smodeja po združenju Banata, Bačke, Međimurja, Prekmurja, Dalmacije, Istre, Primorske, Trsta, solunske Goriške ter slovenskega Korotana s Celovcem in Beljakom v eno državno telo — v Jugoslavijo. Interpelacija poziva zunanjskega ministra, da stori vse potrebne korake za združenje vseh slovenskih ozemelj.

**Italijanska komisija v Mariboru.** Iz Beograda se dne 13. marca poroča: Danes je član Jugoslovanskega kluba dr. Hohnjec stavil sledečo interpelacijo na ministrskega predsednika: V Mariboru se je zadnji čas mudila italijanska vojaška delegacija, koje nastop je bil tak, da je vzbudil med slovenskim prebivalstvom v Mariboru in okolici nepravičeno nezadovoljnost, kajti delegacija je ostenativno simpatizirala z Nemci in kazala neprikrto mržnjo zoper stremeljenja troimenskega naroda SHS, vsled česar je bil opoževan mir in red v naši državi. Zunanjskega ministra se vpraša, od koga je bila poslana imenovana laška komisija v Maribor in ako je vlada voljna ukreniti vse potrebne da v bodoče take delegacije ne bodo s svojim nastopom vznemirjale jugoslovanskega naroda?

**Bivši cesar Karel pride na Slov. Štajer?** Po Dravski dolini kroži sledeča vest, katere bilešinsko kot zgodovinarji: Te dni se je mudil na Danaju neki znani gospod iz Dravske doline. V neki kavarni je slučajno naletel na nekdanjega cesarja Karla, ki je listal po drobni knjižici. Prisedel je k njemu ter sta se prav po domače razgovarjala. Karel je priznal, da se mu ne godi preslabe, pač pa ga muči dolg čas. »Ravnokar pregledujem svoj zapisnik«, je rekel. »Tu vidim, da sem še dolžan vrtni obiske nekaterim gospodom, ki se me po častili svoj čas v družbi ptujskega Ornika. Ker imam dovolj časa, bom vrnil prihodnje dni obiske in sicer Janežu na Gostini, Drakslerju na Muti in Šrotu pri Sv. Primežu. Prosim, povejte gospodom, naj me pričakujejo ter mi pripravijo kako klobasico. Zdaj se bomo lahko kaj več pogovorili, kakor takrat; saj imamo dovolj časa, ker smo vsi odstavljene. Pozneje pridejo še dragi gospodje Ornikovi prijatelji na vrsto. Nekaj mesecev bom še potreboval, predno vse obiščem. Pa saj imam čas«.

**Ornigovo premoženje pod nadzorstvom.** Predsedništvo deželne vlade za Slovenijo je z odlokom od dne 10. marca 1919. št. 1288 dalo na podlagi § 1 naredbe z dne 30. decembra 1918, št. Ur. l. pod nadzorstvo vse premoženje, podjetja in zemljišča Jož. Orniga iz Ptuja ter imenovala v svrhu izvršitve te odredbe za nadzornika odvetnika g. dr. Ivana Fermevca. Zoper to odredbo ni nobene pritožbe.

**Tabor v Makolah.** V nedeljo, dne 16. marca, se je vršil v Makolah pri Poljčanah velik shod Slovk. Kmetске Zveze. Osnovala se je župnijska strankna organizacija. Shoda se je udeležilo veliko število našega ljudstva iz domače in sosednjih župnij. Krajevni odbor SKZ se je tako-le sestavil: predsednik L. Novak; odborniki: Marko Krajno, Jakob Kotnik, M. Hajšek, Frane Prapor, Martin Klajnšek, Jakob Skrbiš, Jurij Skale, Janez Ferleš, Martin Kovačič, Uurij Cernoga, Janez Galun in Anton Babšek. Na shodu so govorili: župnik Medved iz Laporja, urednik Žebot iz Maribora, stavbenik Trbovc, posestnik Piveo iz Kočnega ter domačina Finžgar in Prapor. Sprejela se je ostra resolucija proti zasedenju našega Primorja, Gorice in Trsta po Italijanih. Raje gremo zopet v boj, nego bi pustili svoje mile brate Primorce v suženjstvu. Ves zbor je odločno in glasno priprjeval. Moški pa so stiskali pesti, češ: Lah nam ne bo in ne sme ugrabiti našega morja in naših zalih primorskih pokrajin, ki jih je Bog izročil Slovanom v oskrbo! Stavbenik Trbovc, ki so ga bili Nemci izgnali iz Nemške Avstrije, je zahteval, naj se severna meja bolje zastraži, da Nemci ne bodo mogli utihotapljati naša živila v svojo lačenbergarijo. Narod, ki tako nepravno postopa z nami, pač ne zasluži, da bi jedel naš kruh. Piveo iz Kočnega je priporočal, naj se otresemo nemških zavarovalnic. Zavarujmo se pri edini slovenski zavarovalnici, pri „Vzajemni v Ljubljani“, ki ima po vseh župnijah še svoje zastopnike. Glavni zastop pa je v Celju (Breg). Domačin Prapor je zahteval, naj se tujeom, posebno pa nemčurjem, odvzamejo razne koncesije. Pred in po shodu je pevski zbor zapel dve pesmi. Shod se je vršil mirno in dostojno.

**Okrajna organizacija SKZ v Smarju** se je zasnovoala dne 16. marca. Odbor je sledeče sestavljen: Ivan Bohane, predsednik; Josip Stoklas, podpredsednik; Anton Veranič, tajnik; Vinko Munda, blagajnik; odborniki: Gobeo Miha, Zelič Mat., Pavil Jakob, Močnik Frane, Metličar Valentin, Verič Frane, Strazšek Matevž in Vrečko Jakob.

**Glas iz Posavja.** V Sevnici je imela stranka JDS dne 9. t. m. javno politično zborovanje. V organizacijski odbor te stranke so se izvolili tudi nekateri pristaši naše stranke. Oudno je, da se nekaterim dopade skakati iz tabora v tabor. Z druge strani pa je to skoro opravičljivo, če se opazuje malomarnost, ki vlada v naših krogih v Posavju. Nobenih shodov, nobenega gibanja, prav nobenega zanimanja za politično in organizatorično delovanje. Bi bilo treba ustanoviti okrajne in župnijske organizacije SKZ, a nihče se ne zgane.

**Socialni demokratje na Orešnjevu pri Slov. Bistrici.** Dne 16. marca po rani maši so Orešnjevski socialni demokratje, oziroma železničarji, in nekateri Stajerčijanci imeli svoj shod. Napravili so shod po prevzevo, da hočejo izvoliti odbor, kateri bi moral pri višjih oblastvih posredovati za razne potrebe žine, katere sedaj manjkajo kmetovalcem in sploh vsem, n. pr. petrolej, vžigalice, kvas, sladkor in sploh živež. To je pa bila samo prevzeva. V resnici je vsak socialdemokratski brat udrihal po Srbih in Jugoslovijci. Najgše besede ali sploh zelo nemarne besede je imel Bračič iz Leskovca. Ti ljudje hočejo imeti republiko. Ti sedaj ne vidijo, koliko se trudi naš regent Aleksander, da bi bile življenjske razmere našega ljudstva boljše kot so bile poprej in da bi se naša država razširila in bila mogočna. Ti ljudje ne pomislijo in ne poznajo sveta, da so prebivalci na Danskem, Nizozemskem, Norvegiji, Švediji, Belgiji, na zelo visoki stopnji, da imajo zelo dobro gospodarnost, a so zadovoljni s svojimi kralji. Svoje hudobne misli proti Jugoslaviji in Srbom so si izmislili v Krenškovi gostilni.

## Tedenske novice.

**Naročnikom.** Današnja številka »Slov. Gospoearja« smo nameravali izdati na 8 straneh. Imeli smo že tudi dovolj stavka. V sadnjem hipu pa se nam je zgodila pri stroju nezgoda, tako da nam pri najboljši volji ni megeče izdati list na 8 straneh. Najni inserati pridejo v petkovo Stražo.

Nevarno je zbolel č. g. Vid Janžekovič, župnik v Svečini. Pripraveča se sebratom v memento!

**Zahvalno romanje.** Od več strani prihajajo na SKZ vprašanja, ali bi ne bile megeče prirediti letos kakšnega skupnega romanja, ki je pri našem ljudstvu tako priljubljeno. Vsem tem odgovarjamo, da ima SKZ namen, kakor hitro mogoče prirediti veliko skupno zahvalno romanje. Seveda se še sedaj takšne razmere, da ne moremo določiti ne časa in ne kraja, kdaj in kam bi se romanje vršilo. Kakor hitro pa se razmere poboljšajo in se nam posreči dobiti poseben vlak, bomo romanje pravečavno naznanili v naših listih.

**Novo izobraževalno društvo.** V Solčavi se je zadnje nedelje, dne 2. marca ustanovilo izobraževalno društvo. Društvo je pristepilo 77 udov. Oklenimo se vsi Solčavani tega koristnega društva, izvršujoč dr. Kreka testament: »Vi vsi, ki ste se me izkrvinelega nareda, mislite le eno: kako boste združili vse svoje moči, vse svoje zmožnosti, vse svojo ljubezen in vse svoje srce posvečevali naši jugoslovanski državi, za njen procvit, kulturo in blagostanje.«

**Jugoslovani!** V dan. štev. nudimo našim Jugoslovonom seznam v Mariboru in okolici se zahajajočih slovanskih podjetij. Že precejšnje število je naših narodnih podjetnikov, a vendar nam še manjka mnogo strok. A tudi te bodo sčasoma prirasle. Vsak našinec se teraj zanaprej naj ne le zaveda, da je Jugoslovian, ampak naj smatra tudi kot dolžnost, da je treba v prvi vrsti, ako hoče svoje dolžnost docela izpolnjevati, podpirati domačo trgovino in obrt. Le na ta način postane naša država tudi v trgovini in industriji močna, kar nam je predvsem za obstanek in procvit neobhodno potrebno. Naši trgovci in obrtniki, stavili so si za dolžnost ne le nuditi svojim odjemalcem dobre blage, ampak tudi zmerne cene. Na razpolago je cenj. uradom in občinstvu še večje število teh se znakov ter se dobe pri imenovanih trgovcih ali pa pri Slov. trgov. in obrt. društvu v Mariboru.

**Kako smo slovenski fantje zavzeli Soboto.** Iz Sobote ob koroški meji nam pišejo dne 12. marca 1919: Bilo je rano jutraj dne 12. marca, ko smo prikerakali blizu Sobote, da vržemo Nemca iz tega kraja, ki se ga zahrbitno napadli in zasedli. Pripravili smo se za napad nemških tolp. Naenkrat dobimo pozdrav s sviačenkami in morali smo par korakov nazaj. Tedaj smo se pa obrnili po drugi strani in smo jih tako prekanili, da smo prikerakali čisto blizu teh grdnov. Tedaj smo pa začeli s strahozitim ognjem strojníc in pušk. Odgovarjali so z zelo hudim ognjem, še celo šrapnelov so nam poslali iz daljave. Pa slovenski fantje se nismo ustrašili. S korajžko smo planili s »Hurra«-klici proti njim. Korajžni Nemci so se spustili v divji beg, da jih naenkrat ni bilo nikjer videti. Izgub nismo imeli nikakšnih, trije so bili ranjeni. Nemci so pa pustili tri mrtve in več ranjenih. Pozdrave pošiljamo slovenski branitelji: Franc Korpar od Sv. Lenarta pri Veliki Nedelji v imenu vseh.

**Dohodninski davek v revnih Halozah.** Vse kar je prav! Kaj pa ptujaka davčna oblast dela z ubogimi Halozani, to je pa že od sile. Ubogi posestnik, ki nima pod milim Bogom drugega, kakor svoje male goričke; toda polno kočo strganih in ubogih otrok, naj plača 200—800 kron dohodninskega davka? Še svojih otrok ne more v šolo poslati, ker jih radi draginje ne more obleči, zdaj se od takih rev žev zahtevajo dohodninski davek. Seveda se zmiraj pošiljajo kakor nekda v blaženih časih samonemški Zahlungsauftrag, da bi ja nihče ne razumel ter take zamudil rok priziva. Koliko jih je, ki niti ne vedo, kaj to pomeni »Zahlungsauftrag«. Take »Zahlungsauftrage« nam pošiljate namesto soli in petroleja? Slaba tolažba!

**Roparski napad.** Dne 12. t. m. po noči je prišlo okrog sedem oboženih roparjev pred hišo pos. Fr. Bratuša v Goričaku pri Zavrču, ki so začeli z debelim železnim drogom odpirati hišna vrata. Prestrašeni domači se vzbudijo ter začnejo kričati, nato so začeli roparji skozi okno streljati. Nekaj roparjev je skočilo skozi okno v hišo, ter kričalo: »Kje so denarji«. K sreči so domači pri stranskih vratih zbežali iz hiše. Ubogemu posestniku so roparji pobrali vso obleko in živila. Še tisto noč so



odprli par pivnic ter pokrašli vino. Nadodelci so najbrž cigani iz bližnje Hrvatake.

## Shodi in prireditve.

Prihodnjo nedeljo, dne 23. marca t. l. se vršijo sledeči shodi in prireditve: V Št. Jurju ob juž. žel. po rani sv. maši v kat. domu shod Kmečke Zveze. Govorita uradnika Arlič in Žebot. Popoldne po večernicah občni zbor Izobraževalnega društva ja Orla. — V Črešnjevem pri Slov. Bistrici po večernicah v šoli shod Kmečke Zveze. Govornik iz Maribora. — Pri Mali Nedelji po rani službi božji poučno zborovanje kmet. podružnice v šoli. — Pri Sv. Križu na Murskem polju ob treh pri Kosiju zborovanje Kmetijske podružnice. — V Marenberku ob 11. uri pri Sv. Janezu občni zbor Mladeniške in Dekliške Zveze. Govori Vlado Pušenjak. — V Laškem tgu občni zbor Izobraž. društva po rani sv. maši kaplanji. — Dobrna 23. t. m. je ustanovni shod SKZ za Dobrnsko obdino v hotelu Union ob treh popoldne. Sodelujoči niki, pridite vsi. Bomo tudi ugovarjali proti priklopitvi Trsta, Reke, Pulja in Gorici k Italiji. —

Na praznik M. D., dne 25. marca: Brezno ob Dravi: ljudski shod K. Z. za domačo in sosebinsko župnijo. Urednik Žebot in drugi. — Koprivnica pri Rajhenburgu: po večernicah občni zbor Bralnega društva v šoli. Ustanovitve Dekliške Zveze. — Ptuj: ob 1. uri popoldne v Narodnem domu ustanovni občni zbor Zveze gasilnih društev za ptujski okraj. Udeležijo se naj zborovanja tudi ssa društva, ki so bila dosedaj članice nemške zveze v Gradcu. — Brezno ob Dravi: Ljudski shod za Remšnik, Javnek, Kaplo, Pottenberg, Janževrh in Kosjivrh bo v Breznu 25. t. m. po sv. maši ob polu 10. uri popoldne pred cerkvijo.

## Gospodarske novice.

Podravska podružnica gospodarskega društva. Dne 27. februarja t. l. vršilo se je v Mariboru ustanovno zborovanje »podravske podružnice gozdarskega društva«, na katerem se je volil sledeči odbor: Predsednik Viktor Glaser, Ruše, tajnik ing. Janko Urbas, Maribor, blagajnik Robert Premarstein Maribor; odborniki: Marko Kapua p. d. Žigert, Bajtina, ing. Franjo Pahernik, Vuhred, Ferdinand Kac, Šmartno pri Slovengradcu in Franc Kelenc, Ljubno. Z ozirom na nujnost pravične rešitve agrarne reforme sklical je edber 9. t. m. v Maribor prvi redni občni zbor podružnice, katerega so se posebno mnogoštevilno udeležili gozdni posestniki z Pohorja. Ing. Pahernik je govoril o pomenu agrarne reforme v splošnem, posebno pa za kmetškega gozdnega posestnika. Nameravana reforma pri gozdni posesti se mora izvršiti le tam, kjer se čuti za potreba in pa tako, da se produkcija gozdnih pridelkov peviša, ne pa otežkoti ali celo onemogoči. O važnosti združništva, posebno za mala gozdna posestva je govoril ing. Urbas. Pri splošni zelo živahni debati se je sklenilo delati na to, da se čimprej združijo vsi kmetški gozdni posestniki v gozdarsko društvo, ker le tako se bode pri nameravani reformi na merodajnem mestu vpošteval tudi glas gozdnega posestnika — kmeta. Predsednik Glaser prečita sledečo resolucijo, ki se naj vpošlje na ministrstvo za šumarstvo in rudarstvo v Beogradu in pa predsedništvu deželne vlade v Ljubljani. Na prvem občnem zboru podravske podružnice gozdarskega društva zbrani gozdarji posestniki iz slovenskega Štajerja in Korotana se enoglasno pridružujejo sklepu, katerega je stavilo o izvedbi agrarne reforme orednje gozdarsko društvo v Ljubljani. Rešitev te reforme v smislu stavljenih predlogov je za obstoj naših gozdov in za uspešen razvoj naše mlade lesne industrije življenjske važnosti. Povdarja se, da je predvsem upravičena razlastitev gozdnih posestev, katera so nakupili vojni dobičkarji v spekulativne namene in katerih ne oskrbujejo sami.

Plačevanje sena in slame, ki je bila oddana že za staro državo, se prične ta mesec. Zadruga Zveza v Celju bo v smislu pogodbe, katero je sklenila dne 5. marca 1919 z graško Poslovalnico krmili (Futtermittelstele) izplačevala po seznamih in v imenu te poslovalnice potom poštnih nakazil oddano krmo. Ker je vsih strank okrog 5000, ki imajo dobiti okrog 3/4 milijona kron, bo trajalo izplačevanje nekaj tednov. Stranke dobe, kakor po vedano, svoj denar domu, vsled česar naj ne hodijo po denar osebno v Celje ali nas zanj opominjajo, ker nas ustmeno in pisмено občevanje s strankami le zadržuje. Prosimo tem potom vse urade in korporacije, da ljudi o vsebini tega naznana podučijo. Zadruga Zveza v Celju.

Kmetijske zahteve. Kmetijska podružnica v Št. Nju pri Velenju je imela dne 16. februarja dobro obiskan sestanek v svrhu naročila medre galice. V začetku je načelnik orisal v glavnih potezah položaj kmetijstva, na kar so bili soglasno sprejeti naslednji predlogi: Kmetovalci, združeni v kmetijski podružnici Št. Nju pri Velenju, zahtevajo: 1. od pravo vnovčevalnice za živino ter prosto prodajo in prost nakup živine. 2. Otvoritev živinjskih sejmov vsaj za poskušajo. 3. Dokler obstoji vnovčevalnica, naj se živina ceni doma, ne pa še le pri tehtnici. 4. Strogo nadzorovanje mesarjev glede cene in odpošiljanje mesa. 5. Sklicanje deželnega zbora za Slovenijo v Ljubljani. 6. Sprejeti predlogi se pošljejo deželni vladi za Slovenijo in okrajnemu glavarstvu v Slov. Gradcu. — Medre galice se kmetovalci naročili za 2694 kron.

Sadna drevesca. Več tisoč izbornih sadnih drevesc ima na prodaj: Gajšek, Šmarje pri Jelšah.

Vinskoga davka ni treba plačati. Nemškoštajski deželni urad za viški davek še vedno sili naše ljudi k plačevanju vinskega davka. Grozi jim celo sodnijo. Še enkrat opozarjamo, da ni treba od nas prav nikomur plačati v Gradcu vinskih doklad. Dotične nemške dopise vrzite v peč ali pa jih vrnite s pripombo: Nemci si sami plačujte svoje davke in dolgove! Pustite nas Slovence pri miru!

Pomladno delo na deteljstvih. Kakor travnike, tako je treba tudi deteljstva obdelovati. Vsako pomlad naj se deteljstve prevleče z brano, da se iz trebi plevel, zemlja sama pa površno zrahlja. Ko bi se nemška detelja pri nas redno obdelala z brano, bi se ne ugnezdila tako hitro trava in detelja bi lahko več let trpela. Poravnati je tudi krtime na deteljstvih, zato se travniška brana na deteljstvih priporoča. Istotako je z deteljstvi pobrati vse ka menje.

Ozimno žito je letos povsod izborna prezimilo. Sedanje toplo vreme zelo prija zimskim in pomladanskim setvam, ki so v suhih legah tudi že po večini v zemlji. Na sadno drevje pa je sedanje tople vreme slabo vplivalo. Popki se že razvijajo. Ker pa še bo skoraj gotovo prišel mraz, se kmetovalci upravičeno bojijo, da bo s sadjem letos slabo.

Uradne cene za klavne goveje živine. I. Voli: 1. vrsta 4.50 K, 2. vrsta 4 K, 3. vrsta 3.75 K, 4. vrsta 3.50 K. II. Krave: 1. vrsta 4.10 K, 2. vrsta 3.70 K, 3. vrsta 3.50 K, 4. vrsta 3.30 K. III. Biki in telice: 1. vrsta 4.30 K, 2. vrsta 4 K, 3. vrsta 3.70 K, 4. vrsta 3.40 K. Teleta od 5 do 6 K. — Vnovčevalnica v Ljubljani plača k temu še 1.50 K dodatka za 1 kg žive teže.

Kako je sedaj z oddajo goveje živine. Polagoma se od oddaja živine odpravila. Za sedaj pa še ostanejo v Sloveniji uradna določila glede oddaje goveje živine v veljavi. Vsaka občina mora oddati določeno število goveje živine vnovčevalnici. To število pa je majhno. V mariborskem okraju n. pr. je treba povprečno oddati vsaki občini na mesec samo 1 komaš Mesarji si sicer smejo sami nakupovati potrebno živino, a le z dovoljenjem oblasti. Nakupovalce mora mesar obvestiti, kje je kupil živino. Nakupovanje plemenske živine je prosto in si torej sme kmet za lastno potrebo kupiti plemensko živino. Mesarjem in prekupecem je prepovedano tržiti z živino.

Klasifikaciji konj morajo priti letos izjemo tudi vsi garjevi konji, ce tudi bi bili po uradnih živinozdravniških kontumacirani. Tako nam poroča ljubljanska evidenca. Napram bojazni, da bi se tudi še zdravi konji nalezili boleznim od garjevih, nam zagotavlja živinozdravnik Hinterlehner, da je storil že vse korake, da se zdravi konji ne bodo okužili.

Prepoved izvoza konj. Deželna vlada za Slovenijo je v svoji seji dne 14. febr. t. l. sklenila, da se izvoz konj iz ozemlja Slovenije prepove do dovršenega pregleda ali klasifikacije konj. To a bilo potrebno posebno z ozirom na dejstvo, ker se vojaški konji zanesli v naše kraje konjske garje, ki so se že silno razširile. Ne gre torej da bi se dopustilo s to živino prost promet izven Slovenije, ker bi se potem ta bolezen razširila še v druge kraje, kjer je še nimajo. Razven tega se ponovno opozarja vse konjere in posestnike konj v njih lastnem interesu, da je strogo prepovedana vsaka kupčija s konji, ki so bili last bivše avstro-ogrske armade. Oškodovani bodo kupci, ker se na protipostavne kupčije ne bo oziralo, proti prodajalcem se bo pa uradno postopalo.

## Dopisi.

Maribor. Pozdraoni večer srbskemu in hrvatskemu vojaštvu. Mariborsko slovensko občinstvo in vojaštvo priredi v soboto, 22. t. m. ob 6. uri večer na čast srbskim in hrvatskim častnikom pozdravni večer s koncertom in pogoščenjem. — Značaj prireditve bo resnim političnim razmeram primeren — resen. Radi pomanjkanja prostora je število vstopnic omejeno. Vstopnina za osebo za koncert in pogoščenje zdaša 30 K. Kdor želi vstopnico, se naj obrne na g. prof. Marina, Sednjska ulica 23.

Sv. Miklavž pri Hošah. Obč. urad potrjuje, da je Konrad Breznik smiraj bil pri vojakih in se ni odtegnil vojaški službi, kakor je vojaška oblast objavila v Slovenskem Gospodarju. Pomota je bila pri tem, ker se je on javil najprej v dragonski vojašnici, drugi dan pa pri SHS stralskem polku št. 26 in je še sedaj tamkaj.

Hoče. Iz zanesljivih virov smo zvedeli, da g. Pfeifer ni bil zraven pri izgredu dne 23. svečana.

Sv. Jakob v Slov. goricah. Dne 2. marca smo pokopali pridnega in skrbnega Pekarjevega vinčarja Antona Maher, ki je 12 let zvesto služboval pri našem županu. Star je bil 60 let. Dasi ravno pripravljen na smrt, vendar je bil »pismouk«, da mu ga ni bilo para. Sv. pismo je zaal z lahkoto razlagati. N. p. v m!

Sv. Lenart v Slov. gor. Mladeniška zveza, od sek tukajšnjega kat. bral. društva, je imela minulo nedeljo, dne 9. sušca svoj občni zbor. Veliko navdušenje in zanimanje za Zvezo vlada med fanit naše župnije, ker se je oglasilo nad 20 novih udov. Zveza bo imela svoje mesečne poučne shode. Enoglasno se je sklenilo, da se v najkrajšem času ustanovi tamburaški zbor in odbor za prireditve narodnih slavnosti. Želimo obilo blagoslova in moč-te vstrajnosti!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Shod SKZ. dne 9. marca so je sijajno obnesel. Predsedoval mu je župan Nemec. Govorila sta Vlado Pušenjak in Dr. Novak. Prvi v političnem in gospodarskem položaju, drugi o organizaciji strank.

Veržej. Shod SKZ. dne 9. marca je bil dobro obiskan. Predsedoval in spretno ga je vodil gosp. nadučitelj Šprager. Govorili so dekan Ozmeč, Pušenjak Jak. Rajh in Dragotin Novak.

Sv. Martin pri Vurbergu. Dne 5. marca t. l. je umrl, previden s sv. zakramenti v vojaški bolnišnici v Martin Jakolič v 25. letu svoje starosti. Bil je dolgo na ruskem in potem na italijanskem bojišču, kjer je prišel v italijansko vojno ujetništvo v katerem je bil skoro dve leti in je tamkaj nevarno bolel. V Italiji je bil čez eno leto bolan. Teško bolnega so ga poslali na njegovo prošnjo v domovino. Na njegovo željo so ga prepeljali iz Maribora na materin dom. V nedeljo, dne 9. marca se je vršil pogreb, kakoršnih še tukaj malo pomnimo. Naj počiva mirno v domači zemlji!

Obriž pri Središču. Dne 20. januarja t. l. je v mariborski bolnišnici umrla dobra in blaga žena Terezija Reich, roj. Modrinjak, v starosti 32 let, po kratki, mučni boleznim, sprevidena s tolažili za umirajoče. Pokojnica si je šla iskat zdravja, a ni ga našla, vzela jo je neusmiljena smrt. Pogreb se je vršil dne 22. januarja na Pobreško magdalensko pokopališče. Naj v miru počiva!

Na Muto je bil prišel 7. t. m. naš ljubljeneec in naš ponos general Maister. Ogledal si je tamonjo posadko in se zgledal tudi v Ciril Melodovi šoli, kjer je vzradoščen naši obmejni mladeži spregovoril nekaj navduševalnih besed. To vam je docela drugačen gospod, kakor so pa bili prejšnji avstrijski generali, ki so si mislili, da so še nekaj kilometrov pred Bogom.

Ljutomer. Dne 3. marca je umrl Vido Štiberc, kmet na Cvenu, spreviden s svetimi zakramenti za umirajoče. Priporočame pokojnega v molitev!

Pleterje. Na gostiji Peršuh-Drevenšek se je nabralo za mariborsko dijaško kuhinjo 103 K.

Sv. Lovrenc na Dr. polju. Dne 24. febr. se je poročil brat kaplana na Dolu pri Hrastniku, Ant. Sapošnik z mladenko Barbaro Goljat iz Mihovca. Na svatbi se je nabralo 110 K za dijaško kuhinjo v Mariboru. Novoporočencema na mnoga leta!

Ljutomer. Dne 5. svečana t. l. je padel v bližini Radgone junaška smrti, zadet v prsi, priden mladenič Alojzij Ozmeč iz Krapja, v cvetu svojega življenja, šele 23 let star. Padli junak je bil neprenehoma od meseca aprila 1915 v raznih bojnih črtah, v Galiciji in dvakrat proti verolomnemu Lahnu. Četudi je bil prej trikrat ranjen, je vendar še šel z velikim ponosom za našo lepo in mlado Jugoslavijo na brambo, za katero je žrtvoval še svoje življenje. Pokojnik je bil zelo zaveden mladenič in lepega vedenja. Vsakdo ga je ljubil. Svoji materi-vdovi je bil močna opora v najhujših časih. Zlasti je še stavila nani edino upanje, ko že več let od svojega starejšega sina iz ruskega vojneva ujetništva ni več slišal. Naj tolaži ljubi Bog žalujočo mater in sestrin z zavestjo, da je padel za našo ožjo domovino! Naj mu be domača zemljica lahka!

Sv. Lovrenc v Slov. gon. Tukajšnja kmetijska podružnica vpraša javno okrajno davčno oblast v Ptuj, na kakšen način in na kateri podlagi predpisuje kmetovalcem tako visok dohodninski davek, ki gre do ogromne dohodnine 80.000 K? Posebno hoče vedeti, v koliko se predpis davka krije z gotovim dejstvom, ali pa opira le na ovažljiva zaupniška poročila. V drugih davčnih okrajih predpisi dohod-



nuskega davka niso nikjer tako visoki, oziroma na splošno nepoznani.

Dobrna. Vsem povemo, kaj smo morali storiti: vsen zdelo ki ga je kmetijska podružnica dobila za prečišče, smo dali v mlino ter moko razdelili! Vse prošnje, da naj nam nakažejo moko so brez uspešne. V Ljubljani debi 1 kg bele moke na osebo, za pecivo! — Tam tudi dobiš vžigalnice, pri nas pa mora vedno v peči goreti — ogenj. »Našim« trgovcem Schamperl in De Tema se pa ne ljubi za take druznarije skrbeti, sta nas med vojsko preveč ogulila. Že pravi!

Dobrna. Če se kje zanimajo za agrarne reforme, se moramo posebej na Dobrno, kjer izmed 2000 prebivalcev živi 1600 ljudi ob milosti apro vizacije, ker so siromašni bajtariji. Upravičena se nam zdi zahteva, da se tuji pri nas dajo pod državno nadzorstvo veleposestva 100 ha in ne le 300 ha obsejna, saj bo povsod v celi državi ista mera. Javnost naj izve, katera so ta veleposestva da se bo pomirila. Pomlad je tu. Neobdelane njive veleposestev, ki so še pod nadzorstvom ali tudi ne, naj se na pritisk pristojne oblasti daje revne mu ljudstvu za te leto v najem in v obdelavo. K nemškimi graščkom Galle, Goll, Gutteneg ljudstvo ne gre delat, ker jim plačujejo slabše kot tlačanom; sami graščaki pa ne obdelujejo, ker ne rabijo. — Ljudstvo pa bo obenem tudi pokazalo, če ima res voljo, obdelovati zemljo in če je vredno velike in važne agrarne reforme. Naj ne bo ta klic zastoj, ker ljudstvo je pazljivo.

Dobrna. Z veseljem smo sprejeli vest, da je g. Jankovič imenovan ugovarjatelj naših toplic.

Dobrna. Za Dobrno in St. Jošt na Kozjaku se vrši ustanovni shod krajevne organizacije Kmečke Zveze v nedeljo, dne 23. marca, ob treh popoldne, v dvorani hotela Union. Sodelujoči, ki ste se vedno izkazali kot navdušeni in zavedni ter delavni člani Kmečke Zveze, pridite polnoštevilno in delajte na to, da bodo tudi prišli taki, ki še do sedaj niso bili v ti naši organizaciji. Govori na shodu g. dr. Ogrizek iz Celja.

Dobrna. V naše veliko razočaranje smo izvedeli, da namerava država SHS naše toplice prodati. Mi domačini glasno ugovarjamo. Če gredo podjelja, kakor rudniki, tovarne itd. v roke države, kako pride do tega, da bi tako izvrsten zdravilni vrolec prodala? Naj raje skrbi za to, da bo prej ko prej električna železnica vozila iz Celja na Dobrno. Izgovor, da so bile Dobrnske toplice dosedaj pasivne, je pač ničven. Morda misli deželna vlada SHS tako gospodari, kakor bivši deželni odbor štajerski, ki je po izjavi mnogih gostov naravnost delal na ruino tega bisera naše Jugoslavije. Svoj čas so naše toplice — nadkrillile Gastein, Slatino, Karlove vane itd.

Celjo. Izobraževalno društvo v Celju je razpelo po mesta in okolici po svojih članicah nabiralne pele z namenom, da se v nje vpišejo člani in članice, ki mislijo vstopiti v društvo. Ugodnosti, katere uživa vsak član, bo natančno razvidel iz naloge za to tiskanih legitimacij, katere se mu do pošlje na dom. Članice nabiralke se naproša, da pridobijo kolikor mogoče veliko udov in pole, od njih podpisane, čim prej vrnejo predsedniku, da se legitimacije izgotovijo. Vsaka poštna mladenka mladenič, žena ali mož mora biti tudi član »Slov. kat. i obratvalnega društva v Celju«.

Teharje. Naši meje odborniki, ki še dišijo po nemškutarskem duhu so zopet nekaj »pogruntili«. Prejšnji župan Karl Gorišek je odstopil, na njegovo mesto pa so postavili ti možakarji zloglasnega nemškutarja iz Šter Franzla. Ljudje božji, ali še sedaj ne veste, da imamo Jugoslavijo. Se vam menda še vedno cedijo aline po tistih »lepih« časih, ko je bil »frei Bier«. G. Franzl zapomnite si lepo slovensko pesem »In spet se oglasi jih sto — Franzl županovl nam ne bo.«

Brezje pri Mariboru. 25. sušca je po sv. opravi v šoli shed al. Kmečke Zveze. Govori g. dr. Leskovar iz Maribora. Pridite!

Reka pri Hočah. 25. sušca popoldne ob 8. uri je v prostorih g. Lepe shod al. Kmečke Zveze. Govori g. dr. Leskovar iz Maribora.

Sv. Lovrenc na Dr. polju. Na praznik Oznanjenja M. D. dne 25. sušca t. l. po večernicah se vrši v šoli občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice ter Strojne zadruge z običajnim dnevnim redom. Govoril bo nadrevizor Vlado Pušenjak. — Moške in žene, fantje in dekleta, pridite polnoštevilno!

Gotovlje. Tukaj smo dne 8. svečana pokopali najstarejšega moža v župniji Mihaela Vab po do mace »starega Mitarja«. Bil je rojen 21. julija 1828 in je bil torej že v 91. letu starosti. Njegova 3 leta starejša soproga še živi. Poročena sta bila leta 1849. Dočakala sta torej svojo srebrno, zlato biserno in železno poroko; in leto mesca oktobra

bi bila dočakala še svojo jekleno poroko, a nemita smrt je še prerano pretrgala nit življenja dobrega starčeka. Pri njem se je očito pokazala obljuba četrtice božje zapovedi. Ljubil in spoštoval je svoje starše in Bog mu je dal dolgo življenje. Ni prostora spisovati vseh njegovih vrlin življenja; omeniti pa se vendar mora, da je bil zvesti sin kate liške cerkve. Molil je v takajšni farni cerkvi pet deset let nepretrgoma vsaki dan sv. rožni venec na glas pred sv. mašo. Bog mu daj večni mir!

Spitalič. Knez Windischgratz v Konjicah je daroval za tukajšnje farne ubožce 600 K.

Loče pri Konjicah. Pri nas imamo dva trgovca, oba strasna pripadnika Nemške Avstrije. Ta dva trgovca še danes ne premislita, da živita le od slovenskih kmetov in si polnita žepa le s slovenskim denarjem; ko bi jih naš kmet pustil, bi morala stradati in iti s trebuhom za kruhom. In v zahvalo, da jih mi slovenski kmetje preživljamo, nas hujskata zoper našo novo in mlado državo. Če n. pr. ni sladkorja, ali kvasa, ali moke, dobi mo takoj v odgovor: »Tu imate zdaj Jugoslavijo! Prej je bilo pa vsega dosti; v Nemški Avstriji je pa vsega dovolj!« In ko zdaj dalje časa ni bilo sladkorja, je rekla Fleckova žena proti kupcem: »Da bi ga le še celo leto ne bilo — saj imate Jugoslavijo!« itd. Govemo Fleku in Krantsdorferju da smo veseli naše države — a če njima ni po volji, naj pa kar gresta saj ju nihče ne zadržuje. Prepovemo si pa take hujskarije in opozarjamo oblastva na ta dva človeka.

Sv. Jedert nad Laškim. Troje zlatoporočencev je imela naša župnija začetkom meseca februarja. Dan pred Svečnico je minilo 50 let poroke Matevža Jelenčka (Irca) in njegove žene Marije roj. Kurnik. Matevž je cerkveni ključar goriške podružnice od l. 1877 ter ud krajeva šolskega sveta rečiškega. Edinega sina, gospodarja, mu je ubila vojska. — Dan po Svečnici sta imela zlato poroko Andrej Gezdinar (Dike) in njegova soproga Marija r. Kajtna. — In isti dan sta postala zlato poročence Janez Prvinšek (Ločičnik) in njegova žena Marija r. Lavrič. — Vsi se zdaj prevajkarja, prva in zadnja v Retici, druga Zagrebenom.

Sv. Peter pod Sv. Gorami. Na veselici v gostilni Rajmunda Gabren je nabrala žena orož. straž mojstra Genevefa Kovač za uboge vojske na k roški fronti 58 kron. V imenu vojakov: lepa hvala Rogatec. Pri nas se še vedno šepiri ekrajni sednik Pavliček, ki je znan po svojih nemčurških aferah izza predvojnih časov. Mož ima že štiri mesece »počitnice«, ker je na videz odstavljen in dan na razpolago predsedstvu okrožnega sodišča v Celju, plače pa še vleče naprej in upa na kako lepo mesto, ker ima baje dobre zveze in protekcije v Celju.

Slovenjgradec. 53 K se je nabralo za slepe slovenske vojske na gostiji Vertnik Barl. Hvala!

Kdo kaj ve? kje se nahaja pešec Vasle Frane. Stučil je pri 87. pp. 5. stot. 3. voj vojna pošta 314? Pogreša se od 14. junija 1918. Bojeval se je v Italiji pri Pavi. Če kdo kaj zve, naj zve naj sporoči Ivanu Vasle v Podvincih št. 5, pošta Pol zela pri Celju. Stroški se povrnejo. 11

V Trbovljah pri okr. eseti mala h ša z nekaj zemlje na pr. daj. Natančneje se poizve pri pos. Pavlu Kalan, omež. Siroj v Trbovljah II. 28

Mladenka želi vstopiti v službo kot šivilja. H. Trauner, Sp. Polskava, Prager-sko 32

Kdo ve kaj o vojaku Juriju Weingartl c. kr. epid. bolnica 19, vojna pošta 431 doma iz Selnice, župnija St. Ilj v Slov. gor. Odgovore na naše uredništvo. 14

Kdo iz Rusije vrnivših se vojnih vjetnikov ve kaj po r čati o možu Mihaelu Pos peh, ki je bil red. l. tom dni, od kar je dospelo njegovo pismo, v Malinovki, Harkov-Fordski vodoprovat naj blagovoli proti vnitvi stroškov naznaniti njegovi ženi Tereziji pospeh, posest nici v Petrovčah pri Celin 31

Uredništvo »Slov. Gospodarja«, »Straže« in »Mali Novic« je dobilo svoj lasten telefon, ki ima številko 220. Stevalo 113 ima edino trgovino in tis karna sv. Cirila. Z uredništvom se lahko govori telefonično vsak delavnik od pol 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer. Ob nedeljah in praznikih se pa ne ura duje.

Invalidom. Vsled odredbe vojaške intendance za Slovenijo v Ljubljani z dne 5. 3. 1919, št. 3538-19-I, morajo invalidi, ki radi popolne pohabljenosti ali bolezni itd. na poziv ne morejo priti k nadpre gledu, dokazati svoje nezmožnost za potovanje z u radnim spričevalom, torej z spričevalom od okrajne ga ali vojaškega zdravnika. Druga potrdila se ne veljavna. V ugotovljenih slučajih nezmožnosti do po tovanja je treba počakati, da dosežejo pohabljeni zmožnost do potovanja. Za ta čas se jim pa podeli pokojnina, ki so jo prejeli do sedaj, a vendar pa morajo pohabljeni v svrhu tega vpsolati svoje pro šnje in plačilne naloge. — Vojno dopolnilno povellst vo SHS v Mariboru.

Trgovski tečaj Slovenskega trgovskega in o brnega društva v Mariboru za knjigovodstvo, ra čunstvo ter korespondenco, v koji se sprejmejo le tr govci, obrtniki ali njih nastavljenči, se prične s pri kočnim pondeljkom. Ker se morajo sedaj po predpi su vlade knjige le v slovenskem jeziku voditi, je ta tečaj posebno potreben. Tega tečaja se torej naj u deleži vsak obrtnik. Tozadevne objave se sprejmejo najkasneje do sobote pri trgovcu g. V. Weixlu na mariborskem Glavnem trgu ali pa pri gori imenova nem društvu.

Iz daljne Indije sta se zopet oglasila naša nje ta rojaka F. Lupša in F. Ivandič. Pišeta, da že no strpno čakata rešitve. Pošiljata vsem znancem po zdrave. Naslov: India, Ahmednagar 2185, Prisoners of War Comp. Pismo je datirano z dne 19. januarja 1919.

Nežigosane bankovce zamenja avstroogrška ban ka še do 24. sušca t. l. za bankovce, žigosane v Jugoslaviji. Vsak naj dobro denar pri prevzemu pogleda, če je žigosan ter če ni pečat ponarejen kar s tintnim svinčnikom, kakor smo ga že videli v prometu. Oblasti pa naj pravočasno poskrbe novi denar, da ne bomo v vedni nevarnosti, da se vti hotapi v Jugoslavijo tuj denar in da se prepreči potvarjanje pečatev.

Pri Radgoni so Madžari v pondeljek zvečer o kolih 9. ure zopet streljali na naše tamošnje posto janko.

#### Listnica uredništva.

I. S. Iljaševci: Nismo dobili — Sakušak: Če je bil vaš župan res dne 9. dec. 1917 pri restanku Ornigovih mamelekov potem res ne zasluži, da je predstojnik slovenske občine. Da bi pa občina plačevala nemčurjem potatno za take shode, to vendar ne gre. Le predlagajte glavarstvu. Posdravi! — M. Z. Sr. Miklavč: Hranilnica mora sprejeti odpisane dolga. — P. Anton, Sv. Jernej: Le plačujte naprej premije. — Sv. Benedikt v Slov. gor.: Slika ni tako slaba, kakor je Vi opisujete. Ne smemo biti preveč črnogledi. Pozdravi! — M. L. Lahomne pri Laškem: Sedaj je treba potpeti. Ko aodo v Parizu pod pisali mir, se bodo take zadeve nredili. — Invalid I. H. Zaborov: Kadar se agrarna reforma t. j. zakon o delitvi posestev tujcev in graščakov gotovo bomo poročali v listih. Sedaj še ta stvar ni urela. V drugi zadevi pa se obrnite na odvetnika dr. Jos. Leskovarja v Mariboru (Koroška ulica 1). — Sv. Lovrenc na Pohorju: Poštne in železnične zveze z Ukrajino so sedaj zelo slabe. Ne svetujemo. — Do sluzbene služkinje v Mariboru: Le potrpite, ko bo Jugoslavija popolnoma na novo urejena, bodo se tudi Vam razmere zboljšale.

24. marca v koncertni dvorani Pivovarne  
Götz prvi

## simfonični KONCERT

popolne vojaške godbe za Sp. Štajer pod vodstvom kapelnika  
Ferdo Herzog-a.

#### VSPORED:

- |                                                                                      |                                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Ant. Dvořák: „Carneval“, op. 94<br>Ouvertura.                                     | c) Angelus<br>d) Fête Bohème                                                                  |
| 2. Jul. Massenet: „Scenes Pettevresques“,<br>Svita.<br>a) Marche<br>b) Air de Ballet | 3. Jan. Pešta: „Jugoslavija“, koncertna<br>ouvertura poklonjena gospodu ge<br>neralu Maistru. |

#### CDMOR.

- |                                                                                     |                                                          |
|-------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|
| 4. Bedřih Smetana: „Vltava“, II. sin<br>fonična alika iz cikla „Moja do<br>movina“. | 5. Čajkovskij: „Peter Ijč, 1812“. Sve<br>čana ouvertura. |
|-------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|

#### Začetek ob 8. uri zvečer.

Vstopnina: sedeži v koncertni dvorani I., II., III., IV in V. vrsta sedež po 15 K; VI., VII. in VIII. vrsta 12 K; IX., X., XI., XII. in XIII. vrsta 1 K; od XIV. vrste naprej sedeži po 8 K; Sedež na galeriji 5 K; stojšča 2 K. Garderoba: 50 vin. Cisti dobiček je namenjen za dobrodelne namene.

Eventuelne pritožbe na lieu mašt nadpotočniku Gustin, marib. pp.